

حیات جاوید

در علم اخلاق

شیخ محمد تقی امینی

خلاصه دروس و مذاکرات شبهای چهارشنبه
که به قلم جمعی از دانشمندان ضبط شده

آملی، محمد تقی، ۱۲۶۵ -
حیات جاوید / محمد تقی آملی؛ تحقیق و تصحیح اکبر صفدری قزوینی. -- تهران:
مرتضوی، ۱۳۸۴. ۴۳۰ ص.

ISBN 964-92839-4-3

۲۵۰۰۰ ریال

این کتاب در سال ۱۳۶۵ با عنوان «حیوه جاوید در علم اخلاق» در چند جلد منتشر
شده است.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. اخلاق اسلامی. الف. صفدری قزوینی، اکبر. مصحح. ب. عنوان.

ج. عنوان: حیوه جاوید در علم اخلاق

۲۹۷/۶۱

ح ۹/۱۸/۲۲۴۶ BP

۱۳۸۱

۴۲۸۹۲-۸۳م

کتابخانه ملی ایران

شناسنامه

اسم کتاب: حیات جاوید

مؤلف: شیخ محمد تقی آملی

تحقیق و تصحیح: اکبر صفدری قزوینی

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول؛ بهار ۱۳۸۴

چاپ: حیدری

حروفچینی و صفحه بندی: مفید کامپیوتر ۳۹۰۴۹۲۲

ناشر:

انتشارات مرتضوی

ناصر خسرو کوچه حاج نایب پاساژ مجیدی

تلفن ۳۱۱۶۴۸۱

شابک ۹۶۴-۹۲۸۳۹-۴-۳

ISBN 964-92839-4-3

قیمت ۲۵۰۰۰ ریال

شرح حال مرحوم آیه الله آملی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمین ثم الصلوة والسلام علی اشرف الانبیاء والمرسلین حبیب
اله العالمین وشفیع ذنوب المؤمنین المحمود الاحمد ابی القاسم المصطفی محمّد
صلی الله علیه و آله الطیبین الطاهرین المعصومین المکرمین سیما بقیة الله فی
الأرضین واللعن علی اعدائهم اجمعین من الآن الی قیام یوم الدین و بعد قال رسول
الله ﷺ بعثت لاتمم مکارم الاخلاق.

اخلاق نیک صفتی است که رسول خدا ﷺ هدف از بعثت خویش را اتمام آن بیان
فرموده است و خدای تعالی هم پیامبرش را با عنوان صاحب خلق عظیم به مردم
معرفی کرده است. بنابراین لازم است بندگان خدا با تأسی به اولیاء خدا مانند رسول
گرامی اسلام و جانشینان بحق ایشان، خود را از اخلاق بد پاک کرده و به اخلاق خوب
زینت دهند اخلاق نیکی که صاحب آن در روز قیامت نزدیکترین فرد به رسول
خداست و اخلاق بدی که صاحب آن طبق روایات، زندگی را به خود و اطرافیانش
تلخ و تباه می کند.

و لذا به منظور آشنایی با اخلاق خوب و بد، علمای عالیقدر اسلام که متخلّق به
اخلاق اسلامی بودند کتبی را در باب مسائل اخلاقی تألیف کرده اند که برخی از آنها
مانند محجة البیضاء مرحوم فیض کاشانی دارای ابحات مختلف اخلاقی هستند و
برخی هم در مورد قسمتی از مسائل اخلاقی بحث کرده اند، و یکی از این کتب اخلاقی،
کتاب شریف حیات جاوید است که تقریرات درس اخلاق مرحوم آیه الله شیخ محمد
تقی آملی است که به وسیله عده ای از حاضرین در بحث اخلاق ایشان نوشته شده و به
چاپ رسیده است. مرحوم آملی خود از علمای عامل و متخلّق به اخلاق نیکوی
اسلامی بوده است.

مرحوم آملی طبق آنچه خود نوشته است در سال ۱۳۰۴ هجری در تهران متولد
شده است و در همان سنین ابتدای جوانی جهت یادگیری علوم عربی که مقدمه ورود
به حوزه بحث از مبانی دین مقدس اسلام و مسائل مربوط به دین است وارد مکتب

خانه می‌شود و در خدمت اساتید زیادی مانند شیخ عبدالحسین هزار جریبی و والد بزرگوارش تلمذ می‌نماید که در همان زمان بحث مشروطیت در ایران پیش می‌آید که منجر به شهادت مرحوم شیخ فضل الله نوری می‌گردد.

مرحوم شیخ محمد تقی آملی پس از فوت پدرشان، امامت جماعت مسجد مجدالدوله تهران را در سال ۱۳۳۶ هجری قمری عهده‌دار شده به وعظ و اندرز و مذاکرات اخلاقی مشغول می‌شود تا اینکه ۴ سال بعد یعنی در سال ۱۳۴۰ به شوق زیارت عتبات عالیات، به نجف اشرف می‌رود و مدتی در آنجا ساکن می‌گردد و از محضر اساتید بزرگوار می‌مثل مرحوم آقا ضیاء عراقی و مرحوم نائینی و مرحوم سید ابوالحسن اصفهانی بهره می‌برد که حاصل این حضور، تقریر تعلیقات نائینی بر مکاسب شیخ انصاری و تقریر بحث صلوة نائینی و تقریر مباحث مرحوم سید اصفهانی در مورد غوامض کفایه می‌باشد.

مرحوم آملی تألیفات ارزشمند دیگری هم دارد که مهمترین آنها مصباح الهدی فی شرح العروة الوثقی و درر الفوائد که حاشیه بر شرح حکمت منظومه سبزواری است می‌باشند. ایشان پس از حدود ۱۳ سال اقامت در نجف اشرف در سال ۱۳۵۳ هجری قمری عازم تهران می‌شود و در تهران مشغول تدریس و تصنیف و تهذیب و تکمیل نفوس مستعده می‌شود و بالاخره در ۲۹ شوال ۱۳۹۱ هجری قمری برابر با ۱۳۵۰/۹/۲۷ شمسی در تهران به ملا اعلی می‌پیوندند و جنازه‌اش از تهران به مشهد منتقل و در جوار امام هشتم علیه السلام در باغ رضوان به خاک سپرده می‌شود. رحمه الله علیه.

لازم به توضیح است که در نوشتن شرح حال مرحوم شیخ آملی از کتاب در جستجوی استاد نوشته آقای صادق حسن زاده بیشترین استفاده برده شده است.

تهران - حوزه علمیه مروی

اکبر صفدری قزوینی

مقدمه مصحح

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله و صلى الله على رسول الله و على آله آل الله و اللعن على اعدائهم اعداء الله الى يوم لقاء الله.

کتاب شریف حیات جاوید که تقریرات درس اخلاق مرحوم آیه الله شیخ محمد تقی آملی می باشد دارای اباحت مفید در باب خود می باشد. این کتاب سالها پیش توسط انتشارات مرتضوی تهران چاپ شده بود که البته دارای اغلاط چاپی فراوان و افتادگی در آیات قرآن کریم و روایات اهل بیت علیهم السلام بود فلذا جناب آقای شیخ عبدالکریم چیت چیان مدیر محترم انتشارات مرتضوی تهران که عمری در راه انتشار آثار اسلامی طی نموده است تصمیم به تجدید چاپ کتاب گرفت که در این راستا به اینجانب پیشنهاد تصحیح متن کتاب و استخراج منابع روایات را نمودند و پس از حدود هفت ماه کار و تلاش، کتاب تصحیح گردید و منابع احادیث شریف هم استخراج گردید که البته در این مدت کوتاه و با توجه به اینکه ناشر محترم تأکید بر تسریع کار داشتند سند بعضی از روایات علیرغم جستجوی فراوان به دست نیامد که امید است انشاء الله در چاپ های بعدی این نقیصه جبران گردد.

در پایان از خداوند منان عاجزانه درخواست می نمایم که توفیق تخلق به اخلاق نیکوی اسلامی و عمل به دستورات شرع مسبین و بهره مندی از رهنمودهای اهل بیت علیهم السلام را به تمام مسلمین و جوامع اسلامی مرحمت بفرماید. انشاء الله.

تهران - حوزه علمیه مروی
ذیحجه الحرام ۱۴۲۵ هـ ق
اکبر صفدری قزوینی

مقدمه مؤلف

بسمه تعالی

ثناء بی حد و حصر ذات مقدس خدای متعال را سزااست که پاک از هر عیب و نقص است. و درود نامحدود بر روان پاک فرستاده مکرمش باد که در پاکیزگی ستوده شده به انک لعلی خلق عظیم است. و بر آل اطهار و اهل بیت امجادش که به حکم انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت منزله از همه ارجاسند.

و بعد این عبد ضعیف فانی محمدتقی (آملی) بر حسب امر و تقاضای جمله‌ای از برادران ایمانی در هر هفته یک شب باقله بضاعت به مذاکرات اخلاقی قیام نمود و خود را مصداق (طیب یداوی الناس و هو علیل) قرار داد و دسته‌ای از دانشمندان با شوقی تمام خلاصه آن مذاکرات را به رشته تحریر درآوردند و از آن جمله آقای آقا میرزا ابوالقاسم (میرزائی) و آقای اسماعیل آقا (سراجیان) کوششی بسزا در جمع آوری آن مطالب مبذول داشتند و این مجموعه خلاصه زحمات ایشان است که به همت والای جمله‌ای از اهل خیر به طبع رسید.

خدای متعال گوینده را ارشاد به صراط مستقیم اهل رشاد فرموده، و عامه مستمعین را بهره‌مند و آقایان نویسندگان را به هر حرفی نوری و به هر کلمه قصوری مرحمت فرماید و ساعین در چاپ را به نیکوترین پاداشها مزدی کافی و اجری وافی کرامت فرماید (انه حمید مجید).